

Xiphia] xiphia (ξιφια) Nomen piscis, de quo Plinius lib. 32. cap. 2. 5, Xiphiam, id est gladium, rostro mucronato esse: ab hoc naues perfossas mergi in Oceano ad locum Mauritanie, qui Cotta uocetur, non procul à Lixo flumine, Trebius Ninger author est.

Xylina] φυλίνα, Ptolemæo lib. 5. cap. 6. Ponti Cappadociae urbs: uulgò Sentina.

Xylobalsamum] xylobalsami, pen. corr. (ξύλοβαλαμύ) Arboris balsami materia, hoc est balsami lignum, ut inquit Dioscorides lib. 1. cap. 18. Colum. lib. 12. cap. 51. 2.

Xylocinnamomum] xylocinnamomi, neut. gen. Lignum cinnamomi. Plin. lib. 12. cap. 19. 6, de cinnamomo, Ipsum uero lignum in fastidio est, propter origani acrimoniam: xylocinnamomum uocatur.

Xylon] neut. gen. (ξύλον) Frutex est exiguus laniger. Plin. lib. 19. cap. 1. 7, Superior pars Aegypti in Arabiam uergens gignit fruticem, quem aliqui gossipion uocant, plures xylon: & ideo lina inde facta xylina. Vide Ruellii lib. 2. cap. 150.

Xyris] huius xyris (ξύρις) Herbae nomen, quam Romani gladiolum appellant, quidam irim syluestrem. Folia iridi similia habet, latiora tamè, & in summo acuminata. caulem ex medijs folijs exeuntem, cubitalem, satisq; crassum, in quo triquetra sunt ueluti filiquæ, & in triquetris illis purpureus flos: & in floris medio puniceus color. Semen in folliculis fabarum modo, rotundum, rubens, acreq;. Radix illi est crebris geniculis dissecta, lōga, colore ruffo. Sic Diosc. lib. 4. cap. 24.

Xyrtis] ξυρτίς, Talaris tunica & muliebris Cælio lib. 21. cap. 18. Hanc autem ponit Pollux inter uestimenta communia uirorum & mulierum, lib. 7. cap. 13. Clemens uerò Alexandrinus Pedagog. lib. 2. cap. 10. inter uestes mulieribus proprias. Nec desunt, qui dicant esse uestem subtilem, à ξύω, quòd puluerem radat aut, ut alij malunt, à πύω & ξύω, quòd sit ueluti rasum, propter tenuitatem.

Xystus] ξυστήν, Vitruuius lib. 6. de Grecanicis ædificijs, Xystos Græca appellatione, porticus ampla latitudine dicitur, in qua athleta per hyberna tempora exercentur. Nostri autem hypetras ambulationes xysta appellant, quas Græci παραδρομίδας dicunt. Idem lib. de palæstrarū edificatione. Cic. 4. Acad. 19, Quum igitur pauca in xysto locuti essemus, tum eodem in spacio confedimus. Item Attic. lib. 1. 5. 3, Xystus igitur & Xystum significatione differunt, quum tamen ambo Græcè sint idem: sed aliter Latine usurpata sunt. Plinius iunior meminit in epistola 41. g. & 101. d. Cic. de clar. Oratorib. 5, Quum ambularem in xysto, & essem ociosus domi. Budæus.

Xysticus, xystici, pen. corr. (ξύστικός) Qui per hyemem sub tecto exercebatur. Suet. in Augusto, cap. 45, Nec tamen eo minus xysticorum concertationes aut gladiatorum pugnas scuerissimè semper exegit.

Z

ABA Armatura nescio que loricarum prope talarium, qua armatos scribit Mauricius fuisse equites buccelarios uocatos, qui in agmine ante imperatorem exercitus equitabant, & post sequebantur. Annotauit Turnebus.

Zacynthus] ζάκυνθος, Græcie insula est, Aetolice propinqua, unicam habens

urbem eiusdem nominis, teste Liuius lib. 6. de bello Punico. Plin. lib. 4. cap. 12, scribit sitam esse inter Samem & Achaia oppido magnificam, & fertilitate præcipuam, & Hyrie alibi quando dictam. Nunc uocatur Ianthe, siue Zante: ab alijs Zachyto. Virg. 3. Aen. 54,

tam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos.

Alta Zacynthos. Ouid. epist. 1. 18.

Zacynthinus, pen. prod. Adiectiuum. Aemilius Probus in Dioue, Suorum autem è numero Zachynthinos adulescentes quosdam elegit.

Zaleucus] ζάλευκος, legislator Locresis, uinum agris prohibuit iniussu medici, pœna capitis indita. Author Aelianus. Apud Valerium Seleucus malè scribitur, de quo ab eodem narratur: quòd quum eius filius adulterij crimine damnatus, secundum ius ab ipso constitutum utroq; oculo carere deberet, ac tota ciuitas uirtuti & meritis patris crimen condonaret, ipse sibi non pepercit: sed suo prius, deinde filij oculo eruto, usum utriq; uidentis reliquit. Ex Valerio libro 6. capite 5.

Zama] ζάμα, Vrbs Africa, apud quam Annibal magno prælio à Scipione uictus fuit. Hanc Strabo libro 17. Zignam appellat. Silius lib. 3. 53,

Et Zama & uberior Rutulorum sanguine Tapsus.

Zamolxis] ζάμολξις, Vir inter Getas natus, Pythagoræ discipulus ac seruus, ad Aegyptios unà cum eo penetravit: deinde eorum ritus in patriam deduxit, à suisq; post mortem habitus deus: ut scribit Herodotus lib. 4.

Zancle] ζάκκλις, Oppidum Achaie, ut scribit Plinius libro 4. capite 5. Est & Siciliae ciuitas, eodem authore lib. 3. cap. 8. condita à Messenijs, quam de suo nomine Messanam dixerunt. Zancle Siciliae inditum nomen aiunt, quòd falcis formam referat. Siculi enim Zanclem, falcem dicunt, ut meminit Thucydides lib. 6. Silius autem libro 14. nomen accepisse ait, quòd Saturni falx ibi reperta fuerit. Id autem à poetis idcirco fictum tradunt, quòd solium Siculum fertilissimum habeatur. Ouid. 15. Metam. 58.

Zancleus, Adiect. (ζάκκλιος) ut, Arena Zanclea. Ouid. 13. Metam. 157.

Charybdis Zanclea. Ouid. 4. Fast. 100.

Zancleum. Saxum in freto Siculo, dictum à Zancle propinquo Siciliae oppido.

Zarmizegetusa] ζαρμιζήτσα, Regia Dacie urbs, auctore Ptolemæo lib. 1. cap. 8. Vlpia Traiana deinde dicta, uulgò Cron.

Z E

Zea] ζέα, Frumenti genus, quod Latini semen à præstantia frugis appellarunt. Duo eius genera reddidit Dioscorides, libro 2. capite 80. alterum simplex & unius tantum grani: alterum quod dicoccon, id est gemini & duplicis grani appellant, duobus utriculis coniunctum semen habens. Plinius libro 18. capite 8. Idem ibidem, capite 24.

Zelo] zelus: & Zelor, zelaris (ζήλω) zelari, Significat emulari, cupidè aliquid imitari, uehementer amare, adeò ut nullum in partem amoris admitti patiamur. Significat etiam inuidere.

Zelotes, zelotis, penultima producta, masculini generis. (ζηλωτής) Aemulator dicitur: amator, qui nullum in amore fert riualem.

Zelotypus, zelotypi, pen. corr. (ζηλότυπος) Zelator, siue aemulator formæ dicitur. nam ζήλω & emulatio est: τύπος, forma. Qui igitur ita amat, ut sollicitus sit nequis amore suo perfruatur, zelotypus est. Iuuen. Satyr. 5. 5,

— quas